

Caracterizarea personajului Otilia Marculescu din opera Enigma Otiliei scrisa de George Calinescu-a patra parte

Protagonista sugereaza incompatibilitatea radicala dintre natura ei sufleteasca, morala, si un mediu familial devorant, distructiv, in care nu isi va mai gasi locul dupa moartea lui mos Costache. Marturisirea anticipateaza inevitabila, dar salvatoarea desprindere a Otiliei de acest mediu.

In chipul cel mai characteristic in roman este surprinsa individualitatea contradictorie, mobila a eroinei principale. Oscilatiile Otiliei intre Felix si Pascalopol sunt exprimate mult timp cu argumente egale, explicite sau subintelesse. Felix e derutat de atitudinea ei echivoca, iar momentele de certitudine a iubirii ei alterneaza cu momente de indoiala. Tanarul cauta, in repeatate randuri, fara a izbuti, sa-i provoace o marturisire transanta a sentimentelor pe care le are fata de el si fata de Pascalopol. Desi intuieste profunzimea sufleteasca a fetei, dincolo de aparenta frivolutatii, Felix se dovedeste incapabil sa o inteleaga datorita incompatibilitatii lor structurale.

Comportamentul eroinei este intr-atat de deconcertant, incat Felix traieste cu sentimentul ca ea are un suflet "impenetrabil". Cu toate acestea, confidentele pe care ea i le face, micile ei atentii sunt semne incontestabile de afectiune. Pe de alta parte, Otilia arata acelasi interes deosebit si fata de Pascalopol. Ea "nu spunea lui Felix ca nu-l iubeste, ci numai se apara de invinuirea ca nu-l iubeste". In acelasi timp, ii explica tanarului natura relatiei sale cu Pascalopol, fara a limpezi, dimpotriva adancind echivocul si deruta: "Pascalopol nu crede ca-l iubesc.

Ei se poarta cu mine asa cum s-a purtat de cand eram mica, de cinci ani. Mi s-ar parea curios sa fie altfel". Cand, putin irreverentios, Felix solicita o lamenire lui Pascalopol insusi, raspunsul acestuia sugereaza neputinta inlaturarii dilemei: "Domnisoara Otilia e singura in masura sa judece in aceasta materie. Suntem toti nimic altceva decat niste bieti oameni".

Perspectiva mortii lui Costache Giurgiuveanu pare sa puna capat oscilatiei Otiliei intre Felix si Pascalopol, grabind alegerea. Dorinta ei de a fi protejata ("Nu ma pricepe la nimic, papa nu mi-a dat nicio experienta") se adauga perceptiei acute asupra curgerii timpului, care o apasa prin gandul obsesiv al imbatranirii si al unui sfarsit pretimpuriu ("noi nu traим decat cinci-sase ani!... Pe urma am sa capat cearcane la ochi, zbarcati pe obraz...").